Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 166. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 30-го СЕРПНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 30, 1984 No. 166. VOL. XCI.

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ УНС В ТОРОНТО ВІДБУДЕ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

Джерзі Ситі, Н.Дж. — З Організаційного Відділу інформують, що в четвер, 6-го вересня ц.р., заходом Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Округи Торонто відбудуться організаційні наради в залі парафії Пресв. Євхаристії при 515 Бродвю авеню, Торонто, що розпочнуться в 7-ій годині вечора.

Округу, яка об'єднує 22 Відділи, очолює Василь Шаран, а почесним головою Округи є головний радний ред. Василь Дідюк. Головним промовцем під час нарад буде головний предсідник УНС д-р Іван Флис. В цей же день у пополудневих годинах відбудеться у цьому самому приміщенні нарада Канадського Представництва, до якого входять головний директор для Канади сен. Павло Юзик, голова Контрольної Комісії мгр Іван Геврик, головний радний ред. Василь Дідюк і головна радна Текля Мороз, які також візьмуть участь в нарадах Округи.

Під час згаданих нарад члени Головного Уряду будуть обговорювати загальні союзові справи, а головно будуть проведені підсумки організаційної праці Округи за останніх сім місяців.

Крім того, на денному порядку є обговорення приготувань до відзначення 90-річчя УНСоюзу святочним концертом, що запланований на суботу, 27-го жовтня ц.р. У святкуванні візьмуть участь всі члени Канадського Представництва.

Полагодивши всі справи, зв'язані із згаданим святом-концертом, присутні на нарадах відділові урядовці спільно з членами Головного Уряду будуть нараджуватися як повести осінню організаційну кампанію, щоб Торонтонська Округа виконала свою ювілейну квоту на 100 відсотків. Завданням осінньої ювілейної організаційної кампанії є придбання 2,000 нових членів, забезпечених на п'ять мільйонів долярів.

Відбудеться Перший Конґрес СФУЛТ

Мюнхен, Німеччина. — Перший Конґрес Світової Федерації Українських Лікарських Товариств відбудеться в днях від середи 12-го до суботи 15-го вересня в Мюнхені, Західня Німеччина. Урочисте відкриття цього конґресу почнеться 12-го вересня о годині 8-ій вечора в залі Українського Вільного Унівеситету. Наукові доповіді натомість — в готелі Голідей Інн щоденно від год. 8-ої ранку до 1-ої по полудні.

У п'ятницю ввечері, в цьому готелі приготовляється зустріч з громадянством. На відкриття запрошується все громадянство. Головним промовцем на відкритті буде почесний президент СФУЛТ д-р Роман Осінчук, який виголосить доповідь на тему „Український лікар вчора і сьогодні".

На цей конґрес зголосили вже свою участь лікарі з Австралії, Арґентини, Венесуелі, Канади, ЗСА, Англії, Норвеґії, Швеції, Франції, Австрії, Польщі, Німеччини, можливу свою участь заповів теж один лікар з Юґославії, а по одному з Чехії та Швайцарії.

Доповідатимуть, крім американських лікарів, також лікарі з Німеччини, Швеції, Польщі та Австрії.

Андерсон підтримує Мондейла

Чикаґо, Ілл. — Джан Б. Андерсон, який організував в 1980 році незалежну передвиборчу кампанію проти Роналда Реґена і проти Джіммі Картера тепер підтримує демократичного кандидата на Президента, а не республіканського, хоч сам Андерсон є начебто республіканцем, хоч і дуже ліберальним. Про своє рішення кинути весь свій престиж колишнього кандидата на виборчу „чашку терезів" Мондейла Андерсон сказав на передвиборчому вічі в Іллинойському університеті у вівторок, 28-го серпня. Існує також можливість, що заснована Андерсоном партія, яка носить назву „National Unity Party", дасть В. Мондейлові свої чималі виборчі фонди, в сумі 7.8 мільйона долярів, якщо ця NUP поставить кандидатуру Мондейла на свій офіційний виборчий список в день виборів, як це робить Ліберальна партія в Ню Йорку майже кожні президентські вибори.

В 1980 році кандидат-незалежник Дж. Андерсон здобув було 7 відсотків голосів у загальному голосуванні. Він має право на публічне фінансування своєї поновної кампанії, але цього року на весні Андерсон відмовився сам кандидувати, проте зорганізував свою „третю політичну партію", щоб не втратити права на згадані публічні виборчі фонди. Тепер, у зв'язку з можливістю для кампанії В. Мондейла дістати гроші від Андерсона, виникає сумнів серед Мондейлевих прихильників, чи це не уважатиметься виборцями за так званий „double-dipping", щось, як в український пасторальній приказці, про „покірне телятко, що дві матки ссе", а така перцепція цього кандидата не дуже побажана для Мондейлевих прихильників, які й без того турбуються закидами під адресою їхнього ставленика, що його „image" не той, що треба для успіху справи.

Досліджують вплив драстичних сцен у фільмах

Торонто, Онтаріо. — Гвалтовні сцени брутальної поведінки мужчин проти переважно молодих жінок, включно з статтевим насильством, або і без нього, що в останньому часі дуже поширені на телевізійних і фільмових екранах, впливають неґативно на ставлення чоловіків до жінок, роблячи мужчин якщо не більш брутальними, то принаймні більш поблажливими до злочинців. Це впливає теж на „погрубіння їхньої моралі" і на зменшення осуду супроти злочинців.

Наукові дослідження, проведені кількома американськими психологами в різних університетах ЗСА, дають сумні висновки, що одна третина всіх чоловіків, після кількократного оглядання порнографічних фільмів з нападами на жінок, починає думати тими самими катеґоріями, що й напасники. Тести, зроблені перед таким показом згаданих фільмів і після показу, виявляють великі різниці в реаґуванні на злочинні сцени. Коли перед фільмом опитаний засуджував брутальний сексуальний напад на ту чи іншу жінку, то після кількох висвітлень цього ж фільму і оглядання збуджуючих вульгарних сцен, багато чоловіків вже були схильні оправдувати напасника й уважали жінку „винною" в „спровокуванні" нападу. Також одна третина таких опитуваних чоловіків, на уявній лаві присяжних, перед фільмом виносила справедливий присуд поважної

(Закінчення на ст. 4)

СОВЄТСЬКІ ЛІТАКИ В АФҐАНІСТАНІ ЗБОМБИЛИ СВОЇ ВЛАСНІ ЧАСТИНИ

Ню Делі, Індія. — Пресові аґентства інформують зі столиці Індії, що ескадрон совєтських бойових літаків і гелікоптерів в Афґаністані, у погоні за антикомуністичними повстанцями, які день перед тим звели бій із совєтськими і афґанськими комуністичними частинами і здобули чимало совєтської зброї та амуніції, помилково збомбили і обстріляли скоростільним вогнем свої власні військові частини, вбиваючи 200 вояків. Про поранених, яких мусіло бути дуже багато, бо їх довозили до санітарної частини тяґаровими автомобілями, навіть в повідомленні не говориться. Західні дипломати в Індії і Теґрані, які не бажали бути названими заявили, що випадок трапився в навечер'я з 23-го на 24-го серпня цього року, але совєти намагалися притаїти цей прикрий для них випадок.

Вміжчасі стало також відомо, що речники комуністичного, насадженого Москвою уряду в Кабулі і представники уряду Пакістану, який зацікавлений закінченням війни в Афґаністані з огляду на безпеку для своєї власної країни, переговорюють про замирення і шукають взагалі розв'язки афґанської проблеми. Індійські і пакістанські джерела інформують, що обидві держави, як також багато західніх урядів, домагаються від совєтської сторони, відтягнення військових частин з Афґаністану, поки взагалі можуть розпочатись серйозні переговори про встановлення миру в тій країні і припинення партизанської війни, що її очолює організація Руху спротиву для визволення Афґаністану з-під комуністичної окупації.

Переговори в Женеві, Швайцрія, очолюють міністри закордонних справ обидвох держав Шах Моґаммед Дост (Пакістан) і Саґаб зада Якоб Хан (Афґаністан). Вони однак, на запитання журналістів тільки заявили, що переговори проходять в дружній атмосфері, але відмовились від дальших коментарів.

Совєтське пресове аґентство ТАСС, навіть на настирливий запит західніх кореспондентів, не подало жадних інформацій про збомблення совєтських частин, а речники цього аґентства заявили, що вони вперше, мовляв, почули цю вістку.

Західні політичні спостерігачі кажуть, що безвигляд на війна в Афґаністані є великим тягарем для СССР і в Москві поширюються поголоски, що її якось треба закінчити. Проти повстанських частин, яких нараховують приблизно від 100-150,000 осіб, стоїть добре озброєна совєтська армія в силі 120,000 вояків і окремо танкові, летунські, ракетні і КҐБ-івські частини, для „прочищення запілля".

Білий Дім подасть нові інформації про озброєння СССР

Вашінґтон. — Адміністрація Роналда Реґена опублікує у вересні усучаснений рапорт про порушення договору про контролю зброєю Совєтським Союзом. Цей рапорт доповнюють відомості, що їх Президент подав Конґесові в січні цього року.

В договорі САЛТ II в 1979 році СССР погодився на обмеження продукції бомбардувальників типу „Блекфаєр" до 30-ти річно Проте, в квітні ц.р. совєтська військова публікація подала, що міністерство оборони Совєтського Союзу звітувало про 35 бомбардувальників типу Блекфаєр річно. Сенат ЗСА не ратифікував САЛТ II, але як ЗСА, так і СССР твердо зобов'язались дотримуватися умов цього договору. В новому рапорті Адміністрації Реґена буде заторкнено також неперевірені чутки про випродукування третього нового типу міжконтинентальної ракети, про яку совєтський пресовий орган не згадує.

Договір САЛТ II обмежує суперпотуґи до випродукування лише одного нового типу таких ракет. Неназвані джерела поінформували „Вашінґтон Таймс", що прелімінарні випробування на землі виказали, що нові ракети типу СС-Х-26 матимуть на 20 відсотків більшу викидальну силу бойових головок, ніж її мають нові ракети СС-Х-24. З тих же джерел стало відомо, що фотографії, зроблені із сателітів, виявили, що місцем, де випробуватимуться у повітрі ракети СС-Х-26, є Плесецк.

В МІННЕАПОЛІСІ ВІДБУДЕТЬСЯ 39-ТА КОНВЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ БАПТИСТСЬКОЇ ЦЕРКВИ

Міннеаполіс (ак). — В Українській Баптистській Церкві міста Міннеаполісу, пресвітером якої є пастор Павло Пасічник, в днях від 31-го серпня до 2-го вересня відбуватиметься 39-та Конвенція Об'єднання Українських Євангельсько-Баптистських Церков у ЗСА. Адреса церкви: 1421 Montroe Street N.E., Minneapolis, Mn., 55413. Tel. (612) 789-1450.

Конвенцію відкриє у п'ятницю ввечері в 7-ій год. голова Об'єднання, пастор Ярослав Папроцький із Філядельфії. Вітатимуть Конвенцію представники молоді, жіноцтва, громадських установ, душпастирі церков гість із Бразилії, пастор Дмитро Буцький, представник переслідуваної Церкви Христової в Україні та голова Всеукраїнського Євангельсько - Баптистського Братства, пастор Олекса Гарбузюк. Співатиме хор під орудою диригента Павла Малієвського, а проповідями Слова Божого служитимуть пастори мгр Дмитро Марійчук і Ґеоргій Вінс.

У суботу вранці — ділові наради Конвенції, на яких будуть обговорюватись духовні, місійні та організаційні справи Об'єднання. В суботу після обіду відбуватимуться, у додатку до сесій Об'єднання, ділові сесії Об'єднання молоді та Об'єднання сестер. Будуть прийняті резолюції, в яких будуть підкреслені глибокі переконання віри в перемогу Правди та буде засуджене переслідування Церкви Христової в Україні червоною безбожною Москвою.

У Конвенції візьмуть участь делеґати від церков у ЗСА , гості з Канади та Південної Америки. Співатимуть три хори — хор молоді, жіночий хор і загальний хор церков Об'єднання під орудою диригентів (Івана Ковальзецького, Івана Поліщука та Павла Малієвського). Українські євангельські співаки з Ню Джерзі, які „піснею розповідають людям про Христа", візьмуть участь у спеціяльному Богослуженні молоді в суботу о годині 6:30 вечора. У цьому Богослуженні візьме участь і розповість про віруючу молодь України Наталія Вінс, а її тато, пастор Ґеоргій Вінс виголосить головну проповідь Слова Божого до молоді та розповість про героїзм молоді в Україні в її боротьбі з безбожжям. Після Богослуження буде висвітлений фільм із життя Церкви Христової в Україні, яка бореться за Віру Христову, за віру, раз дану святим.

У святу неділю відбуватимуться виключно духовно-будуючі Богослуження із співом хорів і проповідями Слова Божого, які виголосять пастори Володимир Домашовець, Ґеоргій Вінс, Ярослав Папроцький, Дмитро Буцький і Олекса Гарбузюк, голова Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства, яке об'єднує українські баптистські церкви в світовому маштабі.

Гасло Конвенції — „Наші основні завдання" і тексти Слова Божого із Євангелії від св. Івана : „Що маємо почати, щоб робити діла Божі" (Ів. 6:28). „Ми мусимо виконувати діла Того, Хто послав Мене, аж поки є день. Надходить ніч, коли жаден нічого не зможе виконувати" (Ів. 9:4).

Провід Конвенції звернеться із закликом до християнського світу стати на шлях великих завдань — безкомпромісової боротьби з безбожжям, московською тиранією і з закликом до консолідації всіх духовних сил українського народу в боротьбі за Царство Боже, царство волі та справедливости для всіх. Царство сатани буде знищене!

Головний Уряд Українського Народного Союзу репрезентуватиме на Конвенції заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась.

УКРАЇНСЬКИЙ ЕДМОНТОН
(Ольга Кузьмович)

У гостині у „Залізного" українця

„Бо вас зродив народ шукання —
Батьки, що впавши, знов вставали,
Один за одним, крок за кроком
Ішли вперед і — здобували.

Бо вас зродили люди духа
Що не корився лукавій долі,
Що повставав, що все змагався,
Що простував до сонця й волі..."

Віктор Купченко

Дмитро і Марія Дікур після приїзду до Канади

Важко найти краще підібрані слова до розповіді про родину Дікурів, як цей вийняток із поеми-заспіву „У 50-річчя українських піонерів" поета і письменника Віктора Купченка. Коли їдемо із гостинної хати головного судді Альберти д-ра Івана Дікура та його дружини Миросі додому-із зворушенням думаємо про те, що почули, згадуємо розповідь про важку долю наших піонерів на канадській землі, яка ще досі не була всеціло насвітлена в нашій історії та літературі.

Бути гостем Івана Дікура та його дружини — це не абияка честь, тим більше, коли взяти до уваги, що тепер вони не втішаються найкращим здоров'ям, а серпнева спека не дуже пригожа до відвідин та розмов. Але, не зважаючи на це, суддя Іван Дікур не жаліє часу та сил і посвячує декілька годин, щоб розказати нам про своє цікаве, але яке преважке життя — сина українського піонера прерій Альберти.

У затишній вітальні, а відтак за вишуканою вечерею, що її приготовила, сповнена сердечної гостинности, господиня дому, пливе розповідь Івана Дікура, перериванa лише час-від-часу нашими питаннями.

Іван Дікур як делеґат до Парляменту з округи Веґревілл

Дідо нашого господаря, Дмитро, приїхав до Канади в 1898 році зі села Залуче біля Снятина і поселився в Альберті, купивши 160 акрів землі за 10 долярів. Очистити і зробити цю землю пригожою для управи не було легко і скоро прийшлося молодим синам допомагати батькові у праці. Одним із тих синів був Микола — саме батько Івана, що приїхав до Канади у віці десяти років. Ані Дмитро, ані його дружина не вміли читати і писати і тому, як й інші піонери українці, мусіли прийняти таке прізвище, яке записали в документах канадські урядовці на підставі того, що вухо вловило. „Тому, — розповідає Іван Дікур, — „ніхто не знає яке було справжнє прізвище їхньої родини — Дікур, Дякур, чи Декур — але в англійській мові визначили його як Decore — і таким воно залишилося".

Іван Дікур широко розказує про те, що дідо був не лише селянином, але як й інші доробляв собі на прожиток великої сім'ї працею на будові залізниці і розповідає про те, як йому прийшлося раз нести на плечах шістдесят п'ять миль мішок муки, що його він купив в Едмонтоні. Дідо був також добрим столярем і він спільно із сусідами, в місцевості, що її назвали Снятином, побудували першу церкву і народню школу. Дмитро помер в 1861-му році, тому самому, що Тарас Шевченко — каже І. Дікур.

Батько Івана Дікура, Микола, залишившись вдівцем із двома дітьми, в тому чотирирічним синком Іваном, не мав легшого життя. Але завзятою працею в копальнях вугілля і на будові залізниць він докупив ще частину землі і все це управляв із допомогою другої жінки Марії.

Спомини із цих років раннього дитинства були ніяк не радісні для нашого співрозмовця і твердий голос судді помітно тремтить, коли він розказує про недобру мачуху, мандрівки босоніж до народної школи і постійний брак гроша.

— „Пізнаєте цю картину?" — питає він нас, — вказуючи на відому з репродукцій картину В. Курилика, на якій — малий хлопчина босоніж, з перевішеними через рам'я книжками і великими чоботами на широкій польовій дорозі.

Коли запевняємо, що нам відома ця картина Курилика, — наш господар вияснює з усміхом: „Так, але це

(Закінчення на ст. 4)

В АМЕРИЦІ

ПЕРШИМ ПАСАЖИРОМ у космічному американському кораблі буде учитель чи учителька, заповів президент Реґен перед зібраними учителями у Вашінґтоні в понеділок 27-го серпня, у зразковій школі Джеферсон Джуніор Гай Скул. Це оголошення засмутило начебто всі інші професії, що сподівалися бути також „першими пасажирами" в космосі, але Президент їх запевнив, що починаючи з 1985-1986 років кожного року летітимуть у космос громадяни ЗСА по два-чотири щороку, так що ніхто не буде „покривджений".

ЩОБ ДЖЕРАЛДІН ФЕРРАРО, кандидатка на віцепрезидента від Демократичної партії, могла „здобути південні стейти" для Волтера Мондейла, вона повинна частіше їздити на південь ЗСА, де її напевно підтримають, — кажуть демократичні стратеги виборчої кампанії, — „лицарські мужчини", що просто не встояться, щоб не підтримати пані, яка бажає бути обраною на друге найвище місце в країні; і теж її мають підтримати „розсерджені жінки, яким вже буде „досить причіпок" до їхньої посестри — жінки з боку несправедливої начебто преси. Все це вийде на користь цій кандидатці, не зважаючи на те, що вона з півночі Америки, тобто „єнкі", і що вона католичка і італійка, — передбачають Мондейлові прихильники також з лав південних демократів.

ПІВДЕННОЗАХІДНІ ЗСА, які досі втішалися велетенськими, навіть „бездонними" запасами ґрунтових вод для пиття, індустрії і навіть іриґації, тепер стоять перед загрозою повного вичерпання цих запасів. Тому тепер тут, на південному сході Америки, вивчаються можливості доповнювати вживання цих незвичайно чистих і дешевих ґрунтових вод водою з рік, річок та струмків, які досі пропливали цими стейтами до моря й океану без будь-якого їх використовування. Мова йде про стейти Аркансо, Люїзіяну та Міссісіпі.

У СВІТІ

УРЯД ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ старатиметься на сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй у вересні цього року про надання її повного членства в ОН, з тим, що уряд тієї країни не буде ставити спротиву, якщо ОН захоче надати таке саме членство для Північної комуністичної Кореї. Заступник міністра закордонних справ Південної Кореї Ган Ву-сок у розмові з кореспондентами заявив, що дві, існуючі побіч себе держави поділеної Кореї не можуть бути дискреміновані 40 років після закінчення Другої світової війни. В політичних колах побоюються однак, що на прохання Південної Кореї Совєтський Союз накладе вето, або принаймні голосуватиме проти разом із своїм бльоком держав.

ВЛАСНИКИ ЗАТОПЛЕНОГО французького корабля на покладі якого знаходився небезпечний для оточення радіоактивний уран, вирішили не чекати довго з підняттям цього матеріялу з морського дна, хоч раніше запевняли, що сталеві бочілки, наповнені радіоактивним матеріялом можуть лежати у воді декілька місяців без загрози для нікого. Школені нурці будуть змушені пробити дно 5,800-тоннового корабля, щоб дістатись до середини, бо корабель лежить на дні моря догори дном.

ІНДІЙСЬКА ГАЗЕТА повідомила, що головне командування військ Китайської Народної Республіки вислало до Пакістану спеціялістів і техніків для того, щоб побудувати в тій країні військові бараки для більшої кількости китайських вояків, що їх Пакістан запросив до себе для безпеки країни перед евентуальною інвазією совєтських військ, які у числі понад 120,000 перебувають в сусідньому Афґаністані і війною з Індією з якою Пакістан не дружить від багатьох років. В останньому часі на пакістансько-афганському кордоні ситуація дуже погіршилася і совєтські та афганські комуністичні частини, переслідуючи антикомуністичних партизан, дуже часто заганяються глибоко в територію Пакістану. Китай є надійним приятелем Пакістану і Індія ледве чи відважиться нападати на нього при присутності великої кількости китайського війська.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ пробує використати осінню сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй і зустрітись у Ню Йорку з представниками Китайської Народної Республіки, — кажуть політичні спостерігачі. Представники совєтської місії до ОН намагаються влаштувати зустріч міністра закордонних справ Андрея Ґромика з його китайським колеґою міністром закордонних справ КНР Ву Ксуджіяном. 13-тижнева сесії Генеральної Асамблеї розпічнеться 18-го вересня. Ґромико і його дорадники прибудуть до Ню Йорку кілька днів скоріше.

16-го ВЕРЕСНЯ У ВАШІНҐТОНІ: СКАЖІМ НІ РОСІЙЩЕННЮ УКРАЇНИ, ТАК — УКРАЇНСЬКІЙ КУЛЬТУРІ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Пошкодила — не помогла

Демократичний кандидат на президента Волтер Мондейл мав добрі і логічні причини вибрати собі на віцепрезидента Джералдін Ферраро. 1) Родинним стейтом Мондейла є Міннесота, отож Джералдін Ферраро з Ню Йорку є добрим географічним вирівнянням. 2) Мондейл обіцяв під час своєї кампанії у передвиборах, що він „візьме до уваги" жінку, як кандидатку на віцепрезидента і тому він виконав свою обіцянку. 3) Джералдін Ферраро — католичка і дочка італійських імігрантів і це подавало надію на приєднання виборців з католицького й італійського секторів суспільства. 4) Джералдін Ферраро — вже трикратна конґресменка, отож подавала надію, що має за собою державницько-політичний досвід і 5) вона має гарну зовнішню появу, це гарна жінка доброго середнього віку. Тому, здавалося, що Джералдін Ферраро допоможе своєю кандидатурою на віцепрезидента Волтерові Мондейлові, кандидатові на президента. Проголошення її кандидатури зробило конвенцію Демократичної партії цікавішою, перша жінка, кандидатка на віцепрезидента, стала атракцією і всі засоби інформації голосно заговорили про неї, даючи дармову першорядну рекляму.

Але ця ідилія швидко скінчилася. Виявилося, що Джералдін Ферраро забула, що кандидатам на високі виборні державні пости не вільно нічого про себе скривати і не вільно говорити неправди. Вона зробила помилку, заявивши, що вона непричетна до бизнесу свого чоловіка, власника фірми купна-продажу нерухомостей. Інвестиґаційна преса швидко віднайшла і проголосила фотокопію документу, в якому чорним по білому стояло, що вона є спільницею у підприємстві свого чоловіка 50:50. Виявилося, що її чоловік, отож і вона як його спільниця, були винуваті податковому урядові кількадесят тисяч долярів. Далі: Джералдін Ферраро, мала незручність висловитися легковажно про італійців, як чоловіків: „Навчіть мене, як поводитися з чоловіком, коли він італієць?" Ця ніби жартівлива публічна заява образила нюйоркського губернатора Маріо Квомо, також італійця, протектора Джералдін Ферраро. Нюйоркський архиєпископ О'Коннор натаврував католиків, які нехтують становище Церкви. Ферраро хоч католичка, голосувала в Конґресі за аборти на державний кошт. Остаточно, вона перевела пресову конференцію, на якій виявила свій дійсний фінансовий стан — разом із чоловіком мають маєток вартости понад три мільйони долярів, — то це не дуже така-собі пересічна міщанська середньо-заможня родина, як говорилося на Демократичній конвенції, — вона з чоловіком звернули податковому урядові 52,000 дол. залеглого прибуткового податку, а прокуратура розглядає справу „опіки" чоловіка Джералдін над маєтком однієї багатої старушки і незабаром має сказати своє слово. До цієї останньої історії Джералдін ніби дійсно непричасна.

Але загальний настрій змінився. Був такий момент, коли сама Джералдін виявила, що вона призадумується, чи варто було приймати номінацію, сполучену з такими клопотами. Була навіть вістка, що провід Демократичної партії перевірював як-то леґально можна перевести зміну обраної кандидатки на когось іншого. Остаточно, Мондейл заявив, що він мав і має повне довір'я до Джералдін Ферраро, а коли журналіст запитав його, чи він далі переконаний, що Джералдін Ферраро має хист лідера, Мондейл відповів, що „так".

Тепер вони обидвоє — Волтер Мондейл і Джералдін Ферраро — зайняті виборчою кампанією. Джералдін Ферраро, колишня народна вчителька, виступала на зібранні вчителів, їздила до губернатора Алабами Джорджа Воллеса, який обіцяв їй підтримувати її кандидатуру у своєму стейті, і далі прагне публічної дебати з віцепрезидентом Джорджом Бушем, що вказує знову на її повну відсутність автокритицизму. До речі, на Республіканській конвенції всі промовці, особливо президент Реґен і віцепрезидент Буш вистерігалися будь-яких персональних витівок супроти своїх демократичних суперників, але схарактеризовано там Джералдін Ферраро правильно: це господиня на Квінсі в Ню Йорку і таке ствердження доводить до логічного висновку, що не кожна, хоч і гарна собою та популярна в своїй виборчій окрузі господиня має дані керувати такою великодержавою, як З'єднані Стейти Америки.

У найближчих двох місяцях, які ділять від президентських виборів, може ще різне статися. Але покищо виявилося, що Джералдін Ферраро не помогла Демократичній партії виграти вибори, а пошкодила. На Республіканській Конвенції з великою промовою виступила теперішня амбасадорка ЗСА до Об'єднаних Націй Джін Киркпатрик і тоді можна було переконатися, що жінка жінці не рівна і не подібна, — так само як не всі мужчини є державними мужами.

Володимир Левенець

НОВА ПРОБЛЕМА І СТАРІ МЕТОДИ

На протязі декількох останніх місяців з України надходять до нас, українців, на поселеннях у країнах вільного світу, тривожні вістки. Комуно-московський центр із щораз жорстокішою наполегливістю і послідовністю намагається здійснити свій плян перетворення усіх поневолених націй на так званий „радянський народ", з єдиною російською мовою і культурою. Очевидно, це старі царські методи, мрія усіх російських імперіялістів, шовіністів і поневолювачів, здійснювана тепер кремлівським „партократичним" й „інтернаціональним" урядом комуністів, дуже приховано з відповідною „арґументацією" і потребами наблизити всі нації і народності до російської мови і культури „міжнаціонального спілкування".

Під обстріл у першу чергу попали два слов'янські народи — український і білоруський, де процеси русифікації, зокрема в Білорусі, зайшли вже досить далеко. У цих республіках навіть говорити про спротив цій урядовій русифікаційній політиці вважається злочином, а злочинців, як правило, ставиться перед суд за спротив політики ЦК КПСС по лінії „злиття націй", яке нібито згідне з марксо-ленінськими тезами, хоч цих тез „для ясности" ніхто не подає, бо їх немає, вони були видумані в шовіністичних ляборaторіях Кремля для влегшення процесу русифікації. Впертих противників русифікації КҐБ усуває з дороги, або висилає на довгі реченці до „ісправітєльних" таборів, звідки по 15-ох чи 25-ох роках вони повертаються не тільки душевно, але і фізично зламані і не мають вже більше сили та волі супротивлятися диявольським плянам окупантів.

Це так в Україні. Можна сказати, що в подібній принижуючій атмосфері живуть українці в інших країнах так званої „соціялістичної співдружності", зокрема у так званій Польській Народній Республіці, де дискримінація і переслідування українців продовжується повною силою, не зважаючи на зміни урядів у цій країні, розрухів пов'язаних із забороненою тепер робітничою профспілкою „Солідарність", яка, до речі, також нехтувала національностеві проблеми і не визнавала потреб української громади.

У зв'язку із втечею 120 молодих українців, які, в дорозі до Риму, залишилися у Відні і попросили австрійський уряд надати їм право політичного азилю, західньоевропейська преса й інші засоби масової інформації присвятили чимало місця проблемі дискримінації українців в Польщі, висуваючи при тому також справу визвольної боротьби українського народу в загальному проти усіх окупантів, які зазіхають на українські землі. Німецький щоденник „Ді Вельт" писав у числі з 31-го липня ц.р., що молоді українці-залишенці, якими, до речі, українська спільнота у вільному світі мусить скоро і професійно зайнятися, обвинувачували Польщу, а зглядно її теперішній комуністичний уряд на чолі якого стоїть перший секретар ПОРП і прем'єр-міністр Войцєх Ярузельський, за національну й релігійну дискримінацію. „Ми не відважуємося голосно говорити на вулиці українською мовою", — заявляють наші брати з-поза залізної заслони у розпачі і безраді. „Наші церкви перемінено на маґазини, немає українських шкіл, за виїмком декількох, курсів української мови, наша Церква існує тільки в півлеґальному стані", — пише згадана німецька газета, цитуючи слова із розмови їхнього кореспондента з найновішими втікачами.

Немає сумніву, що Москва сприяє процесам пригнічування українців у цій сателітній країні, бо через українців ідеї вільної профспілки „Солідарність" і свободолюбні ідеї взагалі, які проявилися в Польщі, могли б дуже легко продістатися в Україну, а звідтам до інших республік СССР. Газета при тому коротко з'ясовує визвольну боротьбу українського народу за УССД, згадуючи при тому про „Акцію Вісла" і боротьбу трьох комуністичних держав проти Української Повстанської Армії.

Інший німецькомовний журнал у Відні „Вохенпрессе", із 7-го серпня ц.р., та-

(Закінчення на ст. 4)

Ол. Зозуля

Що таке ліміт ?

Прийшов учитель-пенсіонер до Київського газетного кіоску.

— Прошу журнал „Вітчизна".

— Нєт.

— Чому?

— Било два — продано.

— Чому ж не замовите більше?

— Ліміт только два. Бєрітє „Новий мір".

— Я хочу на своїй мові...

— Какая для вас разніца.

Читач не здавався й зайшов до бібліотеки.

— Прошу дати мені „Вітчизну".

— Нема. Був один примірник і хтось украв.

— Чому ж не замовите більше?

— Невільно — ліміт.

Розчарований читач завітав до редакції.

— Прошу продати журнал „Вітчизна".

Редактор Л. Дмитерко гнівно відрубав:

— Ми не продаємо, а видаємо. Зайдіть до кіоску.

— Там відповіли, що одержали дві книги і вже продали. Чому ж не видаєте більше?

— Ліміт паперу. Видаємо лише 17,000.

На 50 мільйонів населення тільки 17,000! Скільки ж це припадає на душу?

Щоб відчепитись від надоїдлого читача, редактор усе таки подарував старому журнал.

Сів читач у сквері на лавочку й почав подумки коментувати хитро-мудре слово „ліміт", яке блаженствує в щоденні: на м'ясо — ліміт, на масло — ліміт, на овочі — ліміт, на городину — ліміт. Щоправда, на яйця ліміту нема, але ж їх ніколи не побачите в крамницях.

А це вже чортів ліміт докотився й до поганенького журналу. Мовляв, недостача паперу. Так для чого ж тоді в Києві видається три журнали і три газети російською мовою?

Зрозумів читач, що таке ліміт тільки тоді, коли прочитав на останній сторінці скаргу із самої Москви, де українці вимагають рідного слова. Наводимо скаргу повністю:

„Шановний товаришу редакторе!

До нас у бібліотеку часто звертаються читачі з проханням дати їм прочитати „Вітчизну", але у Москві передплатити ваш журнал важко: з незрозумілих причин він попав у категорію лімітованих видань.

Не зважаючи на це, працівники бібліотеки хотіли б, щоб читачі мали можливість знайомитись з творами, які публікуються у вашому часописі. Прошу допомогти нам в цьому. Ми вважаємо, що наша бібліотека, яка носить ім'я Т.Г. Шевченка, має бути пропагандистом українських видань у Москві, підтримувати інтерес читачів до української літератури.

З пошаною зав. бібліотеки No. 39 ім. Т.Г. Шевченка Київського району Москви О. А. Іонова".

А редакція від себе дописала, що до неї теж надходить чимало подібних скарг.

Промовчала редакція лише те, що в 1980 році журнал мав тираж 26,000, а нині лише 17,000. За три роки зменшено на 35 відсотків. Хто винуватий в цьому — промовчано. Цим мізерним тиражем не можна задоволити навіть українців (а їх кілька мільйонів), що примусово розселені по Сибіру, Казакстані та Далекому Сході.

Отож, ліміт — це ще один засіб русифікації українського народу. І як так далі піде, то злощасний ліміт цілком припинить совєтські видання, що видаються в українській мові.

Валентина Єрмоленко

ПЕРЕДВИБОРЧА КАМПАНІЯ В ЗСА І РЕАЛЬНА ДІЙСНІСТЬ МИРНОГО СПІВІСНУВАННЯ

Кожний з нас є свідком гострої передвиборчої кампанії в цьому році на президента Америки і сенатські місця. Цю кампанію не можна порівнювати з передвиборчими кампаніями в Совєтському Союзі. Там наказ — один делеґат і все. Маєш голосувати. Пам'ятаю в 1937 році на Мінераловодську округу (Кавказ) був призначений делеґат. Мав він приїхати полудневим потягом з Ростова. Всіх зняли з роботи, погнали на станцію, куди мав прибути делеґат. Був великий мітинґ, були квіти і багато обіцянок. За місяць прийшло повідомлення, треба вибрати другого делеґата. Було те саме, але з меншим ентузіязмом. За місяць до виборів прийшло повідомлення, треба вибрати нового делеґата. Пішли мої робітники, а я вимовилася комісією для здачі шкільного будинку в експлуатацію. Отак то вибирали. Шкода що не пам'ятаю їхніх прізвищ.

Як же ми українці маємо ставитись до тутешніх виборів? Серед нас є прихильники і члени Демократичної і Республіканської партій і є байдужі, які навіть не ходять голосувати — „наше діло збоку". Чи не маємо ми українці зосередитись і подумати, хто ж з кандидатів є ближчий нам по думанню і діями? Чи маємо стояти осторонь і втішатись своїм благополуччям? Чи маємо критично сприймати обіцянки кожного делеґата, чи аналізувати їх? Якщо ми дійсно любимо Україну і хочемо їй добра ми маємо серйозно задуматись над цим. Хто краще знає життя під совєтською владою, ми чи армія совєтознавців американських університетів з їх ліберально-наївним думанням? Марксистські теорії, яких вчать в американських університетах дуже розходяться з дійсністю Совєтського Союзу. Студенти, слухаючи професорів-лібералів, вірять в їхні теорії, і не диво, що виступають часом не як патріоти своєї країни, але гірше за ворогів. Наші діти стають часом в опозицію до своїх професорів, але їм кажуть сидіти тихо, бо це відіб'ється на їхніх оцінках.

Демократичний кандидат на президента країни Волтер Мондейл критикує президента Роналда Реґена за прохолодження відносин із СССР. Хіба президент Картер не розпочав це? В. Мондейл був віцепрезидентом в той час. А хіба нам не відомо, що лише президент Р. Реґен назвав речі своїм іменем, які раніше заверталися в паперці, боячись образити совєтський уряд, а вони в своїх часописах могли обзивати і обзивають американський Уряд і його президента. Дійшло до того, що кандидати на президента ЗСА критикують перед чужинцями політику свого Уряду. Волтер Мондейл має поважну кількість років в Сенаті і як віцепрезидент, і що він зробив? А тепер, лише обіцянки. Багато — мало до виконання обіцянок. Президент Р. Реґен є лише чотири роки в Білому Домі. Хіба Уряд президента Р. Реґена довів країну до такого стану? А хіба в цьому Уряді нема представників Демократичної партії? Волтер Мондейл заграє своїм походженням і посилає Реґена до Голливуду, де „він належить", а республіканського сенатора Руді Бошвіца демократи посилають до „Плайвуду", де його сини ще й тепер тяжко працюють. І той і другий виходці із середньої кляси, а тепер мільйонери. Чи така зміна соціяльного походження можлива в Совєтському Союзі? Не беручи під увагу вищої партійної еліти. Хіба ми не знаємо, що несе Совєтський Союз окупованим і переможеним народам? Не від добра сотні тисяч біженців втікають на американську землю, з Америки вже нікуди буде втікати, хіба що на дно океану. Ми знаємо, що всесвітня революція є головною метою совєтів і вони вперто прагнуть того, а наївні політики на чолі з В. Мондейлом мріють про мирну коекзистенцію з Совєтським Союзом. Президент Р. Реґен і прихильники його політики розуміють суть комунізму і прагнуть зробити Америку такою, щоб її не міг ніхто поставити на коліна. Нам українцям має залежати на кожному кандидатові не тільки на президента країни, а і на сенаторах і конґресменах на їх поглядах і діях. Джералдін Ферраро, кандидат на віцепрезидента від Демократичної партії, може бути зіркою для американського жіноцтва, для нас вона не є об'єктом, який би нас розумів. За її плечима мільйони її чоловіка і визнана країна Італія, еміґрантів з якої є досить багато в Америці.

В нашій історії українська жінка займала високе рішаюче положення в державі, і тут ми маємо таких як Маруся Бек, яка могла б зайняти високе становище в уряді при нашій підтримці (якби тягнули віз в один гуж, а не сварилися між собою) і репрезентувати нас українців, маємо молоді сили, яких треба підтримати. Дякуючи жінці, жінці-матері, яка і тут і там в тяжких умовах старається зберегти найдорожче для нас — любов до України. Вона передає своїм дітям давню історію свого народу, віру, звичаї і традиції. Ворог окупував нашу землю, але не душу. За 66 років совєтського панування в атеїстичній країні не зуміли знищити в серцях людей віру у Всевишнього, мусіли відкрити хоч по одній церкві у великих містах, на гачок яких піймався великий проповідник Биллі Ґреґем.

На нашій землі, наша молодь продовжує боротися. Її засилають в тюрми, в далекі робочі табори на півночі, але ланцюг не переривається. А що ми робимо тут, щоб їм допомогти?! Не забуваймо минулорічне відзначення 50-их роковин страшного вимордовування найкращих синів і дочок нашого народу. Не забуваймо тих, що страждають за правду в далекій Сибірі, норильських та мордовських краях. Не забудьте віддати свій голос кандидатові, який своїм впливом допоможе українській справі.

Не стійте збоку. Своєю маніфестацією 16-го вересня 1984 року у Вашінґтоні маємо засвідчити наше бажання і наші вимоги, як американські громадяни українського походження.

Лист з Кошаліна

Цьогорічна Пастирська подорож Владики Архиєпископа Мирослава Марусина до Польщі, в днях від 21-го червня до 7-го липня, про що вже писалося в щоденнику „Свобода" ч. 163, з 25-го серпня, викликала незвичайно велику радість серед українців католиків у Польщі, про що свідчать отакі листи, як цей „Лист з Кошаліна", який друкуємо нижче. — Ред.

Дорога!

Ще перед Твоїм приїздом пролітала між нашими людьми вістка про приїзд до Кошаліна нашого Владики з Риму — Архиєпископа Марусина. Сталося це у вівторок, 3-го липня, вечером у самому центрі Кошаліна, в Катедрі Найсвятішої Панни Марії. Свято почалося ще задовго до приїзду Владики. З усіх закутків Помор'я, сіл і містечок, далекого Щеціна і Ґданська з'їздилися люди. Гурмою входили до просторої Катедри, займали місця, з яких краще було б видно і чути голос Преосвященого. Священик латинського обряду, відправляючи Вечірню, був мабуть здивований таким натовпом в костелі, але мабуть догадувався причини, бо закінчив скоріше, ніж передбачалось.

Надворі була гарна погода. Проміння сонця, що заходило, вдиралося крізь кольорові вітражі вікон і осявали почорнілі від старости стіни, ікони Хресної дороги, край престолу.

Появилися зовсім несподівано, вийшли з-за престолу. Попереду він, Владика, в червоному фелоні, густо помережаному золотом, у високій митрі, вишиваній самоцвітами, і палицею — символами достойників нашої Церкви. Натовп розступився, зробив дорогу сере-

Закінчення на ст. 3.

Зенон Городиський

ДО ІСТОРІЇ ПОВСТАННЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ

II.

За своєю структурою та плятформою Українська Національна Рада в Києві нагадувала національну конституанту, а за своїм складом не була однопартійною формацією. До неї входили в основному українські патріоти із різних земель соборної України, із перевагою людей української метрополії. Там були люди різних переконань і різних політичних орієнтацій, були в ній гетьманці (інж. Скалибоґ, проф. Гришко), республіканці, себто прихильники УНР, її підтримав секретно відбутий З'їзд Українських Самостійників в Києві в серпні 1942 року, в якому поруч представників ОУН.приймали участь представники діючих протибольшевицьких самостійницьких організацій, повстанських осередків, СВУ, СУМ, та круги старших громадян, які приймали активну участь в українському державному будівництві 1917 - 1921 років.

У склад УНРади ввійшли д-р Олег Кандиба-Ольжич, Олена Теліга, її муж Михайло Теліга, уроджeнець Кубані, ген. Микола Капустянський, проф. Кость Мацієвич, д-р Полікарп Герасименко, ген. М. Омелянович-Павленко, Іван Рогач, д-р Олег Лащенко, інж. Петро Байбак, Борковський з Полтави і ін. За відомостями проф. М. Величківського, всіх членів УНРади було 130, а між ними також видатні жінки, як Ізидора Косач-Борисова, Олімпіяда Скорупська й інші. В складі УНРади були представники всіх земель правобережної, лівобережної, степової України, як і представники Буковини, Волині, Галичини та Карпатської України. В Українській Національній Раді були заступлені всі прошарки населення України, представники всіх професій. За словами голови УНРади, в складі УНРади були також представники національних меншин, а між ними й росіяни з Харкова. Українську Православну Церкву в УНРаді репрезентував о. протоієрей Петро Касіянчук.

До Президії УНРади, очоленої проф. М. Величківським, входив інж. Антін Баранівський, як її секретар. Після його смерти в сутичці із большевицькими партизанами, відвідуючи повстанські формації на Волині й Поліссі осінню 1941 року, секретарем Президії УНРади став інженер геолог із Житомира Іван Дубина, а другим секретарем Президії став інж. Осип Бойдуник.

Із доступних документів, спогадів та свідчень голови і членів Президії УНРади та учасників тих подій в Києві можна безсумнівно ствердити, що Українська Національна Рада була дійсно тимчасовим народовласним-демократичним представництвом українського народу, яка в своїй праці фактично приступила до відбудови державного життя українського народу в дуже складних обставинах політичних і воєнних подій того часу.

На такий характер УНРади вказував інж. Іван Дубина, з яким автор цих рядків зустрічався в Києві, зберігав близькі зв'язки у Львові, а потім аж до його трагічної смерти в Ню Йорку.

Дубина з гордістю підкреслював, що УНРада, яка творилася у виїмково важких умовинах воєнного періоду в столиці України в Києві, дотримувалася засад побудови всенародного заступництва, а її політична плятформа була виразником соціяльно-політичних вимог того часу. Активна праця Президії, її філій, — обласних і районових Рад, була подиктована інтересами українського населення. Крім названих членів Президії і видатних членів УНРади в її склад входили проф. Олександер Корсунський і проф. Кость Туркало, колишній член Української Центральної Ради з 1917 року. Лише біля 30 членів УНРади виїхало з українських земель, але переважаюча більшість її членів згинула в часі подій Другої світової війни, або залишилася на Україні.

Слід теж згадати Буковинський Курінь, очолюваний сот. Петром Войновським. Цей курінь був організований літом 1941 року з доручення Проводу Українських Націоналістів. Основне його ядро складалося з уродженців Буковини. Перейшовши Збруч, у дні 21-го липня 1941 року курінь пішов через Кам'янець Подільський, Бар, Вінницю, Бердичів, Житомир, Білу Церкву і дійшов до столиці Києва. Вже в самому Києві цей курінь поповнився 1,864 вояками із центральних земель України. Також біля 300 українців з Галичини ввійшло в його склад. В імені цієї військової формації її командир сот. П. Войновський склав присягу на руки голови УНРади проф. М. Величківського; склав присягу на вірність Українській Державі, тимчасову владу якої репрезентувала УНРада та її органи.

Багато членів Буковинського Куреня одержали окремі призначення в різних теренах України і сотки з них поклали свої юні голови в боротьбі за державне визволення українського народу в жорстоких умовинах німецько-гітлерівської окупації. Після відступу німців з України Буковинський Курінь продовжував ще боротьбу проти большевиків і тільки його мала група, із своїм командиром П. Войновським, опинилася на еміґрації.

Українська Національна Рада взялася за будову основ державного життя без парад і деклярацій, згідно з гаслом інж. Миколи Сціборського, який згинув від скритовбивчої руки на шляху до Києва, що „Держава це сила, а силу будується, не деклярується". В дуже складних умовинах політичного терору німецького окупанта наладнано зв'язок з областями негайно після їх звільнення від большевиків. Була відновлена праця Української Академії Наук, Київського Університету, Київського Політехнічного Інституту, середнє і початкове шкільництво. Зорганізовано Спілку Українських Письменників, почали виходити газети і журнали (в столиці „Українське Слово" і „Літаври"), які надавали тон національно-державному відродженню. Впорядковано кооперативне життя, зокрема на відтинку споживчої кооперації, затверджено статут Всеукраїнської Кооперативної Спілки. З подивуґідною настирливістю ладнано достави харчів для населення міст України. Зорганізовано Т-во „Сільський Господар", організовано сільсько-господарську кооперацію, пороблено заходи для переходу на індивідуальне господарювання із колгоспної системи. Зорганізовано Український Червоний Хрест, щоб допомогти тисячам полонених з червоної армії. Почалися заходи для організації українського жіноцтва і молоді, створено Українську Церковну Раду, представник якої, як сказано вище, ввійшов у склад Української Національної Ради.

(Продовження буде)

З життя українців у Відні

● Проминув 1983 рік, який і для австрійців, і для нас, українців, приніс багато приємних несподіванок. Папа Іван Павло II відвідав Відень. Кожний українець міг бути гордий, коли на „Европейській Вечірні" побачив і почув на телевізії хор св. Варвари поміж найкращими хорами, особливо ж дівчата і жінки своїми вишитими блюзками й намистами приманювали око кожного глядача. Довго говорилося і донині згадується той виступ. Відбулося ще кілька виступів по латинських церквах.

Мабуть, тим розбуджені жінки, членки Українського Жіночого Союзу, знову рухнулись, зробили загальні збори і устакувалися: голова Стефанія Шварц-Лютий, заступниця Гайделінде Залозецька, секретарка д-р Інге Лянг і касир Павлина Попп.

Напередодні Листопадового Зриву відбулася 30-го жовтня торжественна Служба Божа в намірені українського народу, а опісля Панахида за героїв, що поклали свої голови за кращу долю свого народу.

На загальних зборах Українського Католицького Братства вибрано знову ту саму управу з довголітнім головою Юрієм Плешкевичом.

● До домівки Братства загостив 1-го грудня св. Миколай. Наші діти співали, рецитували і грали, а в нагороду одержали подарунки. Зійшлись і старші громадяни. Цю імпрезу завдячується особливо О. Козаченко, П. Попп і Г. Залозецькій. З нагоди 80-річчя від народження нашого довголітнього господаря в Братстві Івана Циганюка висловлено йому сердечні побажання й уся заля загреміла — „Многая Літа". В залі за столом засіли також новоприбулі українські біженці з Польщі

● Паралельно з тими подіями працює комітет, створений при парафії для святкування 100-річчя існування парафії св. Варвари. До комітету увійшли чільні члени нашої церковної громади, а також і віденці неукраїнської національности д-р Плехль Віллібальд, який написав двотомову книжку про церкву св. Варвари, і шеф секції д-р Курт Скальнік, права рука президента австрійської держави.

Крім них в комітет ввійшли д-р Роман Сас-Залозецький (секретар), Галина Жупник, д-р Олександер Жупник, проф. Андрій Гнатишин і дир. Юрій Плешкевич. Ясно, що душею комітету став парох церкви св. Варвари о. шамбелян д-р Олександер Остгайм-Дзерович. Вирішено відновити і новооформити церкву, спорудити іконостас в каплиці св. Йосафата і гідно приготовитися до відсвяткування цього ювілею. Мистецьке розмалювання церкви доручено відомому українському маляреві проф. Святославові Гординському (ЗСА).

● В неділю, 15-го січня 1984 року австрійське державне радіо передало нашу Службу Божу в музичній обробці А. Гнатишина від 10-ої до 11.15 години. Службу Божу правив і був рівночасно коментатором-консультором о. д-р О. Остгайм-Дзерович, дияконував о. мгр Фр. Шлєгль, співав хор св. Варвари. Отець парох почав передачу привітом до українців у Австрії й загально до авсрійців та до слухаючих в Україні і в сусідних країнах.

Годину і чверть лунали літургійні співи й коляди хору св. Варвари під управою їх диригента, які гармонійно зливалися з гарними голосами пароха й диякона і творили один завершений музичний образ. Листи з подякою з Польщі і Чехо-Словаччини вказують на те, що і там слухають люди Службу Божу з Відня.

● Хор церкви св. Варвари доповнив скарбницю нашої церковної музики, наспівавши 15 пісень до різних свят их в обробці А. Гнатишина. Платівка і касетка появилися вже у виданні українського відділу ватиканського радіо, керівником якого є о. ректор Софрон Мудрий. Це — стародавні та нові пісні з народним і церковним характером. Хор під управою проф. А. Гнатишина з відомими солістами — Любка й Ігор Гнатишини, Сільвія Отмар — Штайн, Борис Ямінський і д-р Ігор Тарко.

● Відновлено й оформлено церкву, в каплиці споруджено іконостас. Заходами генерального директора австрійської державної пошти д-ра Генриха Ібляйса, великого приятеля і почесного предсідника СУФА, відновлено й помальовано двері й вікна та цілу фасаду церкви. св. Варвари у Відні.

Завершенням співпраці усього українського активу у Відні, о. пароха з комітетом Братства хору і Союзу Українських Філателістів з його довголітнім головою Борисом Ямінським, а тепер Стефою Марцінґер й іншими, було святкування 200 парафії св. Варвари з його багатогранною програмою, про яке вже українська преса згадувала. Та особливою сенсацією була майже двогодинна передача архиєрейської Служби Божої через австрійську державну телевізію.

Багато засідань і нарад було з о. парохом й диригентом хору, поки режисер М. Вайнман виготовив книжку „Дрег-бух", щоб показати глядачеві і слухачеві в повній красі нашу церкву, докладний хід нашого гарного обряду і красу з його величавим співом та різнобарвним українським одягом хористок.

Поки режисер виготовив книжку з повним літургічним текстом і німецьким перекладом, докладним описом Богослуження і з партитурою хорового співу від початку до кінці, побував він кілька разів на Службі Божій в нашій церкві.

Ця передача була також суперлятивною українською пропагандою, яка радувала серця українців і захоплювала чужинців.

На епископському троні зайняв місце кардинал . Франц Кеніґ, по лівому боці на підвищенні — австрійський нунцій Маріо Каня зі своїм секретарем. При престолі — архиєпископ Мирослав Марусин, Владика Платон Корниляк, Екзарх на Німеччину Владика Славомир Міклош (Югославія) протоархимандрит ЧСВВ, о. д-р Ізидор Патрило (Рим) о. д-р ректор Софрон Мудрий і декан теологічного факультетуу Відні проф. д-р Ернст Суттнер. Дияконував о. мгр Франц Шлеґль, що має гарний і сильний голос. Невидно було пароха о. шамб. Дзеровича, який сидів при мікрофоні і пояснював хід Богослуження німецькою мовою. На Молебнях, панахиді й вечерні, а також на виставці СУФА в суботу, 7-го квітня, і на академії 8-го червня співав хор під управою проф. А. Гнатишина. Незабутне пережиття!

● Прогулянка на виставку до Ґрафанеґґу (долішня Австрія), яку влаштувало Товариство „Буковина" відбулася 9-го червня. Там побачили виставку з часів цісаря Франца Йосифа. Під вечір учасники прогульки поїхали на т. зв. „Гойріґер", що відбувся на Бізанберґу біля Відня в лісі. На жаль, погода не дописала.

● Десятий хоровий концерт на Віденському фестивалі відбувся у суботу, 16-го червня, у великій залі старої віденської ратуші в центрі Відня. Присутні, що виповнили залю, вислухали з одушевленням програму хору, яка складалася з релігійних і народних пісень. Віденська публіка особливо любується піснями релігійного характеру з їхніми притаманними київськими мелодіями і змінливими гармоніями.

Хор привітали зібрані сильними оплесками. Начальник першої дільниці Відня інж. Гайнц також привітав хор і вручив диригентові почесний подарунок — вирізблену тарілку з гербом Відня.

Хор почав концерт молитвою „Отче наш" київського розспіву в обробці диригента, „Над ріками Вавилону" Веделя, „Були люди невірнії" в обр. Я. Яциневича, „Через поле" в обр. А. Гнатишина і „Богородице, до Тебе прибігаємо" Бортнянського.

У світській частині виконано народні пісні поважного і веселого жартівливого характеру в обр. Гнатишина. Особливо припала до вподоби вперше виконана пісня „Повій, вітре, з України" з солістом Фр. Зецером і пісня про Миколу, що її співала солістка Любка Гнатишин. Цю пісню вона мусила й повторити.

Крім них солістами були ще Сільвія Отмар-Штайн, Борис Ямінський, Петро Резман і д-р Ігор Тарко. Публіка не хотіла пустити хору зі сцени. Хор заспівав пісню „Реве та стогне Дніпр широкий". Отець консультор Ол Остгайм — Дзерович подякував представникам уряду і публиці за їх щирість. Усі співачки хору одержали букети рож. Бравурним „Многая літа" закінчено концерт.

● Історична пам'ятка. Австрія святкувала 300-річчя відсічі Відня від другої турецької облоги 12-го вересня 1983 року. В бою з турками вславились також українські козаки. З тієї нагоди появилась книжка п. н. „Відень 1683. Козаки і Кульчицький" Б. Ямінського; платівки з козацькими піснями (хор св. Варвари) в обр. А. Гнатишина. 27 травня ц. р. посвячено мармурову таблицю на церкві, яку видно здалека, бо стоїть на горі Леопольдсберг, недалеко від Відня „На пам'ять поляглим українським козакам у бою під Віднем 1683 року" по-українськи і по-німецьки. Таблицю спонзорували Українські Ветерани на Чужині, а всі старання в австрійському уряді завдячується парохові церкви св. Варвари, о. д-рові О. Остгайм Дзеровичу. В день посвячення таблиці відбулася в тій же церкві торжественна Служба Божа, а опісля Панахида за покійних козаків.

● Святочна академія з нагоди 100-річчя УЖСоюзу відбулася в суботу, 23-го червня в залі св. Томи, у першій дільниці Відня з різноманітною програмою. Голова УЖСоюзу Стефанія Шварц-Лютий привітала присутніх українською мовою, а секретарка д-р Інге Лянг німецькою мовою. Співали і грали діти зі своїми батькам. Мартуся Гнатишин співала у фортепіяновому супроводі свого батька Ігоря; Роман Залозецький — у фортепіяновому супроводі свого батька д-ра Олександра; Аркадій Гамарник, скрипаль, — зі своїми дітьми Аркадієм і Євгенією. Крім них, виступали гості з Мюнхену — бандурист Юрій Дубицький і співак Володимир Сардановський з фортепіяновим супроводом Аріяни Дубицької. Під час перерви присутні могли підкріпитись в буфеті Українського Жіночого Союзу. Стефа Шварц дякувала всім виконавцям особисто. Українським гимном закінчено академію

● Люба та Іреней Жуки виступали на фестивалі у Відні. У неділю, 24-го червня, в палаті Шварценберга відбувся концерт наших визначних майстрів фортепіяно з Монтреалю, Канада. В програму увійшли цікаво підібрані твори М. Клементі, Р. Шумана, М. Бекера і Кл. Пепіна, а в другій частині — М. Інфанте, українського композитора, уродженця Канади Ю. Фіяли та Ва Лятославського. Перед виконанням творів Іреней по-англійськи, а Люба — по-німецьки вияснили форму творів і розповіли про їх творців своїми симпатичними голосами. Художньо укладена програма з творів різного характеру дуже сподобалась публіці. Кожний виконаний з великою майстерністю твір викликував бурю оплесків. Подиву гідне зіграння цих двох мистців, що з такою технікою, такою прецизністю і душею виконують ці твори!

● Композитор Андрій Гнатишин написав на поручення о. шамб. Йосифа Шарого, тепер пароха в Дітройті, нову Св. Літургію для мішаного хору, яка присвячена Блаженнішому Митрополиту Андрею Шептицькому. При кінці Служби Божої є також пісня, присвячена незабутньому нашому Великому Митрополитові зі словами й музикою автора. Він також написав дитячу оперу до слів О. Олеся „Бабусина пригода". Крім Ведмедя й Бабусі (бас і сопрано) все можуть виконувати дитячі голоси й хори.

● Кожну неділю у місяці липні в год. 9.45 можна було послухати на хвилях віденського радіо голос нашого пароха в релігійній частині п. наг. „Гляубенсгешпрехе" — розмови про визнання віри". Темою були „Перспективи, надії і культурність та некультурність політики". Після доповіді можна було три години особисто дискутувати з референтом. Доповіді викликали велике зацікавлення у слухачів, багато питань і відповідей.

УКБратство
Ім. св. Варвари

Лист...

(Закінчення зі стор. 2)

диною костела. Він йшов поволі і достойно, благословив своєю рукою дітей, молодь, старших, що жадібно горнулися в його сторону, схиляли голови і шанобливо креслили знак Хреста. За ним йшли наші священики, так само пишно одягнені, в позолочених фелонах.

Тільки появився цей знаменний почет, як прогреміла пісня десятки хористів сотки людей: „Витай між нами Христе витай!" Пісня зворушила людей, силою витискала сльози, де-не-де почулося ридання. Люди мабуть, згадали свої негоди, тернисті дороги, присмирені болі, терпіння. Відкрилися рани, бунтувалося серце, кричало: Чому? За що? Чим же ми аж так прогрішили, що цілі десятки років не мали змоги побачити свого Владики?

Богослуження почалося не так як завжди. Владика стояв на східцях престолу з священиками. До нього тиснулися діти, молодь у вишиваних сорочках, народному одязі. Вітали свого Пастиря, складали квіти, промовляли. Переказували вітання від рідних осель — Ліська і Сянока, Любачова і Перемишля, від нових місць поселення — Кошаліна і Славна, Слупська і Битова, Члухова і Щецінка.

Найбільше сліз викликали діти, які просили Преосвященішого не покидати їх, не залишити самих, прийти на постійно. А він безрадний, звертався до Всевишнього з молитвою і благав: „Господи Боже, чи ж не вислухаєш тих невинних діточок, не пригорнеш, не даси їм свого Пастиря!"

З просьбами до Владики зверталась молодь, старші. Читали йому наскоро укладені вірші, бажали здоров'я. А він для кожного мав добре слово, потішав, дякував за побажання, хвалив за те, що так добре знають свою мову і люблять свою Церкву.

З вітаннями до Преосвященішого звернувся також помічник польського єпископа, підкреслював його заслуги, вказав на високий чин серед достойників римської церковної ієрархії.

У своєму короткому листі я й не пробую Тобі описати цілого Богослуження з Владикою, його відважної, мудрої проповіді, переказати усіх почуттів, які напливали разом з прекрасним співом молодих священиків, достойним голосом Владики, церковним співом — могутнім і ніжним, як саме серце.

Години пролетіли мов у сні. Сонце вже давно покинуло місто, закінчилося Богослуження, а люди все ще стояли гуртами в Катедрі, перед входом, на вулиці. Зустрічалися зі знайомими, ділилися своєю радістю.

Цілуємо Тебе міцно і бажаємо у Твоїй далекій дорозі найкращих зустрічей з добрими людьми.

Назавжди Твої.

В глибокому смутку ділимося сумною вісткою з Родиною й Приятелями, що у вівторок, 28-го серпня 1984 р., в ранніх годинах, по тяжкій і довгій недузі заснув Вічним Сном наш близький КРЕВНИЙ

бл. п.

БОГДАН КАРМЕЛЮК

ПАРАСТАС з ПАНАХИДОЮ відбудеться в четвер, 30-го серпня 1984 року, о год. 8-ій веч. у похоронному заведенні Walsh and Cassese при 104-38 Jamaica Avenue, Richmond Hill, New York.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в п'ятницю, 31-го серпня 1984 р., о год. 9-ій ранку з того ж заведення до церкви св. Покрова в Озон Парку, Н. Й., де буде відправлена ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА, о год. 9:30 ранку, а звідтам на український православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

шваґер — МИКОЛА ВОЛОШИН
племінниця — НАДЯ ВОЛОШИН ДЕЛЬОНАС з мужем ІВАНОМ
та їхні діти: сини — ШОН і НІКОЛЯС з дружиною СИНДІ

Зі жалем й смутком повідомляємо наше Членство й Громаду Озон Парку, Н. Й., що по довгій і тяжкій недузі відійшов у Божу Вічність на 71-му році трудолюбивого життя

бл. п.

БОГДАН КАРМЕЛЮК

член ОУН та підстаршина Української Повстанської Армії, голова 51-го Відділу ООЧСУ в Озон Парку, Н. Й. та член управ підписаних організацій.

ПАРАСТАС з ПАНАХИДОЮ відбудеться в четвер, 30-го серпня 1984 р., о год. 8-ій веч. у похоронному заведенні Walsh and Cassese при 104-38 Jamaica Avenue, Richmond Hill, N.Y.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в п'ятницю, 31-го серпня 1984 р., о год. 9-ій ранку з того ж заведення до церкви св. Покрова в Озон Парку, де буде відправлена ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА о год. 9:30 ранку, а звідтам на український православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

51-ий Відділ ООЧСУ
Відділ УККА
Патріярхальне Товариство та
Церковний Хор

У ПЕРШУ БОЛІСНУ РІЧНИЦЮ ПЕРЕХОДУ ДО ВІЧНОСТИ нашого Невіджалуваного МУЖА, ТАТА І ДІДУСЯ

бл. п. пл. сен.

ЛЕВА ШТИНДИ

5-го вересня 1984 року
будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

на пластовій оселі Вовча Тропа;
в церкві Св. Духа в Істоні, Па.;
в церкві Богоявлення в Рочестері, Н. Й.

Дружина — СТЕФАНІЯ з Родиною

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашої Незабутньої і Найдорожчої МАМИ І БАБУСІ

бл. п.

ЕВСТОЛІЇ КМЕТИ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

у суботу, 1-го вересня 1984 р., о год. 9:30 ранку
в церкві Всіх Святих в Ню Йорку, Н. Й.
206 Іст 11-та вул.

Просимо згадати Покійну в цей день у своїх молитвах.

Син — ІГОР КМЕТА з родиною

В ПАМ'ЯТЬ

Рунтата

МИРОСЛАВА ІВАНА ЛОЗОВОГО

будбудеться

ПОМИНАЛЬНА ГОДИНА САМОПІЗНАННЯ І БЛАГОСЛОВЕННЯ НАГРОБНОГО ПАМ'ЯТНИКА

в неділю, 2-го вересня 10984 року Дажбожого
о 12-ій год. дня
на Оріяні, Спрінґ Ґлен, Н. Й.

Просимо Друзів і Знайомих своєю участю віддати пошану Покійному.

Дружина — ЛЮДМИЛА
Діти — АННА, ІВАН, ТАРАС, ЛЮДМИЛА І ЛЕСЯ

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що 22-го серпня 1984 р. відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ І БАТЬКО

бл. п.

Василь Малиновський

народжений в селі Зарайсько, повіт Самбір.

ПОХОРОННІ БОГОСЛУЖЕННЯ відбулися в суботу, 25-го серпня 1984 року в українській церкві св. Николая в Пассейку, Н. Дж., а похоронено Покійного на цвинтарі Кальварія у Патерсоні, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — АННА
син — ЕВГЕН
і Родина в Україні

Українське Лікарське Товариство Північної Америки — Відділ в Огайо
ділиться з Громадянством сумною вісткою, що дня 28-го серпня 1984 р. упокоївся в Бозі

бл. п. д-р мед.

Володимир Іванович

довголітній член Товариства і примірний громадянин.

Дружині Покійного висловлюємо глибокі співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА ВІДДІЛУ

Досліджують...

(Закінчення зі стор. 1)

кари проти гвалтівника, а після п'ятикратного показу збуджуючого фільму той самий „присяжний" уже був готовий оправдати гвалтівника.

Ці досліди було оголошено в Торонто в кінці тижня 24-26-го серпня на симпозіюмі про вплив порнографії з ґвалтами, скерованих проти жінок, на річному з'їзді Американської Асоціяції Психологів. За останній рік застрашуючо зросла кількість цих фільмів. Так у 1982 році на кожні 20 фільмів, випродукованих того року, був один фільм з драстичними нападами на жінок а рік пізніше — в році 1983-му, було таких фільмів вже один на кожні вісім нових фільмів.

ЗА ОСТАННІ ДЕСЯТЬ РОКІВ населення в'язнів по американських тюрмах збільшилося майже вдвічі, досягши рекордового числа — 454,136 осіб, — подав Департамент Судівництва в понеділок, 27-го серпня. Це означає, що на кожні 520 американців одна особа сиділа у федеральній або стейтовій тюрмі як на дату 30-го червня. В цей сам час Бюро судівничої статистики при цьому ж Департаменті стверджує, що стопа злочинства в Америці зменшилася; це пояснюється тим, що злочинці, зачинені по в'язницях, не в стані творити злочини в той сам час. Найменше ув'язнених є в холодній Дакоті, їх тут в тюрмі є 402 особи, а найбільше — в Каліфорнії, де в тюрмах сидить 41,866 засуджених. В Ню Йорку їх є 32,276 осіб.

НАУКОВЦІ—БІОЛОГИ, А СЕРЕД них д-р Дін Айнспар, директор лябораторії лісної біології при Інституті паперової хемії в Аппелтавні, Вісконсин, намагаються „вчинити застарілою" приказку про те, що „з малого жолудя проростає і виростає могутній дуб", роблячи заходи виростити дуба, чи якенебудь інше дерево в лябораторійній пробірці. „Технічно це можна осягти", — сказав цей вчений. У названій лябораторії вже успішно виростили в пробірці дику моркву шляхом відділення кількох клітин, які множилися у створених для цього відповідних лябораторійних умовах, і врешті дали з себе рослину, що зацвіла й виростила плід. Тепер ці експерименти дослідники проводять з клітинами дерева, — пише „Ню Йорк Таймс" з 28-го серпня.

ДЛЯ ДОМОВЛАСНИКІВ з зеленим моріжком коло дому, щоб затримати той моріжок зеленим і свіжим „Ю.С.Ньюз енд Ворлд Ріпорт" з 13-го серпня радить не згортати скошеної трави з моріжка, а лишити всі ті залишки стебел трави на місці для того, щоб важливі відживчі речовини — азот, фосфор і калій збереглися на траві для удобрення землі. Звичайно, скошувати такий моріжок треба відносно часто, не чекаючи поки виросте трава „до пояса", бо тоді сіно треба згрібати.

В СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗІ очікується поганий врожай зерна, вже шостий з черги раз. До гарячої сухої погоди в багатьох областях країни і незвичайно великих дощів в інших, неочікувано насунулась холодна хвиля, що, на думку американського Департаменту аґрикультури, спричиниться до ще більшого зниження врожаю зерна з попередньо очікуваних 190 мільйонів метричних тонн до 180 мільйонів, і СССР муситиме імпортувати 43 мільйони тонн зерна. В той час, як посухою були охоплені західній Казахстан, Урал, північна частина Кавказу й інші, рясні дощі спричинилися до зменшення врожаю зерна, вплинули на якість його в західній і північно-центральній частинах України та в західній Росії. За останніх кілька днів наступила неочікувано холодна погода, що посувається з Балтицького моря на північну частину СССР і аж до півдня, тобто до України, де температура спала до рівня замерзання.

В пам'ять Яреми Черниша

Автострада з Інсбруку до Міттенвальду простяглася довгою крутою стрічкою. Чудові краєвиди Альп викликують в нас щораз то новий подив і захоплення. Ще кілька кілометрів і після 33-ох років я знову побачу те мале містечко, яке тулиться до узбіччя гори Корвендель. За бігом авта біжать і мої думки в минуле...

Скільки то змін зайшло в моєму житті за той час! Глипаю на водія авта: „Уважай, Оресте, тут такий гострий закрут". Боже, скільки то вже літ пройшло, як моя рука ховалися в його теплій долоні, йдучи засніженою дорогою з табору „Jagerkasserne" до кіна, а перед нами, як „шапарони", тетя Зоня і тетя Дана. Аж смішно стає, порівнявши тодішні часи і звичаї до теперішніх. Хочеться закликати словами професора Чубатого: „O tempora, o mores!"

Наше авто переганяють швидкі „мерседеси". З нами їде наша наймолодша доня Марійка, вбрана в татовий тирольський капелюх і після року студій у Відні зовсім схожа на „австріячку".

І ось перед нами Міттенвальд. Заїхали під гостинний дім з кімнатами до винайму, примістили авто. Привітна німкиня радо нас приміщує в кімнаті із сніжно-білою постіллю. Моя німецька мова, завважую, дуже незадовільна, зате наша Марійка плинно порозумівається з педантною німкенею, властителькою заїздного дому. Переодягнувшись, ідемо шукати ресторану.

Місячна ніч в Міттенвальді... Скільки в ній чару і краси! І зорі далі миготять, як колись, незмінні зорі... А над Карвендлем завис місяць, як чародійна ліхтарня.

Пішли пройтися.

Марійка дискретно пішла наперед, бо вирішила, що нам „шапоронів" вже непотрібно.

Вранці пішли шукати давніх стежок. Знайшли. Одні з них поперетинали модерні автостради, інші засіяні сіножаттям з написом: „kein Durchgang", а ще інші бур'янами поросли. Одне лиш місце залишилося незмінне, спокійне—малий цвинтар.

Зайшли... Серед ряду могилок віднайшли багато знайомих імен. На одній з них завважили знімку. Пластовий однострій, капелюх, привітне, знайоме, гарне молоде обличчя і усмішка— Ярема Черниш. А під хрестом і у стіп його могили цвіли фіялки. Чи це з тих пір, як ми садили їх, як супроваджували дорогого друга, 18-літнього юнака на вічний спочинок? Чи сходять вони самі так рік-річно впродовж вже стількох літ? Чи може насіваються вони так із споминів його друзів про нього— доброго незабутнього друга.

І пригадалось, як під час ватри віддав він свої черевики, щоб ми стали на них, не простудилися, босі, у вечірній росі, танцюючи „Гуцулку". Як підвозив ровером до табору Міттенвальд по харчі, потрібні до кухні на „джемборі", як кожне його добре діло супровожала привітна усмішка і щирий погляд синіх очей...

Сині, сині фіялки...

Ми покидали Міттенвальд і їхали до Ґармішу. Ріка Ізар далі шуміла як колись. „Ветерштайн" обгорнувся хмарами, а у стіп Корнвендля на могилі Яреми росли сині фіялки...

К. О.

Нова проблема...

(Закінчення зі стор. 2)

кож помістив односторінкову статтю під заголовком втеча „бандитів", ілюстровану фотознімкою групи упістів, озброєних машиновими крісами з підписом: „Члени руху спротиву, які ставили опір насильному виселенню українського населення з Лемківщини".

Автор Мартін Полляк теж нав'язує свою розповідь до історії втечі 120 українців у Відні. Він, як і згадувана нами німецька газета „Ді Вельт", переповідає трагічну долю української групи в Польщі, число якої, на його думку, коливається між 300 і 400,000 осіб, згадує про трагедію лемків і їхнє насильне виселення з родинних земель, спротив населення і боротьбу УПА, упосліджене становище Української Католицької Церкви у суцільно католицькій країні, що викликає здивування на Заході, і вкінці підкреслює тугу молодого покоління за своїм рідним, своїми прабатьківськими землями, своєю вірою, культурою, мовою, традиціями, які такі багаті, що їх подивляють інші народи світу.

Отже, тут подано чималі докази на це, що русифікація і насильне творення „радянського народу" там в Україні і насильна польонізація та дискримінація в Польщі продовжуються повною силою. Чи не слід нам, вільним українцям в діяспорі, вдаряти у великий дзвін тривоги і протестувати проти такої політики комуністичних режимів, покликаючись при тому на загальні постанови Об'єднаних Націй, які забороняють дискримінацію осіб, груп і народів з релігійних чи національностевих причин. Коли будемо мовчати, — як казав Т. Шевченко, — „і мовчки чухати чуби", то нас не почують ті у Вашінґтоні, Оттаві, Бонні, Парижі, Лондоні й багатьох інших столицях світу, цього світу, який ще цілком не збайдужнів до проблем поневолених Москвою і комунізмом народів. Треба врешті прийти до єдиного логічного висновку, що тільки послідовними акціями в обороні України й української людини в комуністичному світі, можемо добитися успіхів. Дещо в тому напрямі, особливо щодо полегшення долі українців в Польщі робить Ієрархія УКЦеркви. Нам слід підтримати її заходи.

Слава сіднейській молоді!

Не часто буває, щоб концерт закінчувався вставанням публіки й довгими бурхливими оплесками та ще й вигуками „Слава!" А так закінчився в неділю, 29-го липня, концерт в пам'ять закатованого КҐБ композитора Володимира Івасюка в Домі Української Молоді в Лідкомбі в Сіднею.

Ініціятива влаштування цього концерту вийшла від Марії Галабурди-Чигрин, захопила диріґента „Бояна" Петра Деряжного та молодечий відділ Союзу Українок і дійшла до молодечих організацій і шкіл. Молодь підхопила цю прекрасну ідею. Потім прийшла буденна, тяжка праця: вивчати нові пісні, відбувати проби, самих генеральних проб було чотири, бо тяжко було всіх учасників (а їх було аж 90) зібрати докупи.

Глядач, однак, не цікавиться тим, що було у творчій „кухні". Його цікавить продукт, а цій „продукт" був незвичайно цінний. Поєдналося в концерті багато: жаль за знищеним великим музичним талантом, ненависть до ворога, який вчинив нелюдський злочин, любов до рідної пісні й музики, бажання продемонструвати свої кращі здобутки в ділянці музичного виховання, бажання показати свої організаційні здібності. Що ще? Може, бажання дати небувалий концерт і почати ним щось нове й цінне, чого Сідней досі не мав.

Заля була повна. Це, ясна річ, піднесло настрій організаторів і учасників. Адже це любов до замученого таланту і увага до праці десятків молодих людей, які хоч не беруться до громадської праці, але коли приходить до праці мистецької, виявляють бажання щось робити й продемонструвати наслідки зробленого перед батьками й громадянством.

В доповіді, текст якої як і текст сценок, написала М. Галабурда-Чигрин, було дбайливо зібрано доступний з преси матеріял, багатьом уже відомий, але багатьом новий, що дав повну картину злочину совєтського апарату в нищенні української культури загалом, а також конкретного випадку в серії злочинів—згублення великого таланту музичного—Володимира Івасюка. Читання доповіді уривками було доцільне з огляду на її зміст і розмір—точки програми були ніби ілюстраціями до неї. Читали доповідь В. Сенько й М. Саракула.

Концерт був свого роду громадською панахидою, чи, може, вокально-музичною панахидою по композиторові. Сцена була вдекорована дуже скромно: портрет композитора роботи Л. Денисенка й цифри „1949-1979"—роки народження й смерти В. Івасюка. Потім, зокрема в сцені на цвинтарі, появилися гори квітів.

Концерт розпочався музикою до пісень В. Івасюка „Червона Рута" й „Пісня буде поміж нас", виконаними оркестрою під диріґентурою Й. Прендецького. Потім вірш К. Фольц „В пам'ять Володимира Івасюка" деклямувала Богданка Прудник.

Було б тяжко перерахувати точки великої програми, крім доповідей й сценок, їх було ледве не двадцять. У програмі концерту переважали твори В. Івасюка. Це дало можливість публіці познайомитися з творчістю композитора, оригінальною, барвистою й лункою, бурхливою й дзвінкою, як полонини, гори і ріки Карпат. Більшість пісень, до речі, дуже нелегких для виконання, були проспівані незвичайно майстерно. Вдячна мусить бути публіка невтомному, надзвичайно талановитому диріґентові Петрові Деряжному й молоді, яку він довів до справді висот вокального мистецтва. Зокрема кидалася в очі нова мистецька група—хор сіднейської молоді, який, як довідуємося, почне діяти постійно.

В цьому хорі молодь з усіх усюд сіднейських—з СУМ-у, Пласту, церковних і шкільних хорів. Щось нове і яке ж цінне та потрібне, й яке миле, судячи з перших виступів на концерті.

В концерті взяли участь: М. Галабурда-Чигрин та Ніля Деряжна, які дали гарні точки програми: „Баладу про мальви" Івасюка. „Баладу про дві скрипки" Івасюка виконала М. Галабурда-Чигрин, а „Пісня буде поміж нас" виконали П. й Н. Деряжні.

Але як перерахувати всі ті чудові пісні, що їх проспівано на концерті? Не можна, однак, не згадати ще пісень Івасюка „Відлітали журавлі" й „Я піду в далекі гори" в виконанні самих дівчат з хору сіднейської молоді з прекрасним сольоспівом Петра Деряжного.

Варто згадати слово про Віктора Буряка, пяніста, який став неодмінним акомпаньятором на наших концертах. Це—справжній талант: він чудово розуміє дух української пісні, прекрасно акомпаньює хорам і солістам, знаходячи потрібні штрихи для малюнків і картин нашої пісні, до того ж дуже скромний, працьовитий і напрочуд відданий справі нашої музичної культури в Сіднеї. Роля його на концерті в пам'ять В. Івасюка—вдячна й відповідальна і заслуговує щирої похвали. Про П. Деряжного, як диріґента, треба писати окрему статтю, бо писати є що.

Може я надто вимогливо ставлюся до віршів, але, на жаль, на концерті я не почув ні одного вартого уваги. Може, це тому, що майже всі вірші, присвячені В. Івасюкові, написані під тиском зовнішньої, а не внутрішньо-душевної потреби.

Концерт був незвичайним і змістом, і своєю ідеєю, і своїм виглядом й обсягом, з не таким уже великим часом на підготовку.

Почато концерт однією із кращих пісень В. Івасюка „Червона Рута". Нею заплановано й закінчити концерт. Але захоплена публіка, забувши, що концерт був свого роду панахидою, почала вимагати додатків. Зворушені виконавці з диріґентом на чолі „здалися" й концерт було закінчено іншою піснею. Плянувалося гарно: неначе в обкладинки, вкласти все виконане ввечері в слова й музику „Червоної Рути".

Слава сіднейській молоді за цей незабутній концерт! Варто цим дітям поїхати з концертом по інших містах, показати, куди може повести вас любов до замученого молодого таланту В. Івасюка, ненависть до ворога, який нищить нас і нашу культуру, покищо безкарно.

Василь Онуфрієнко

У гостині...

(Закінчення зі ст. 1)

Хата побудована Дмитром Дікуром

я, коли йду в морозний осінній день до нашої школи..."

Іван дуже бажав вчитися і тому просив батька післати його до Едмонтону, де він уже власними силами від юнацьких років, пробивався крізь життя. Там закінчив середню школу та дістався на університет. Тут проживав в інституті ім. М. Грушевського, де вперше познайомився з українською літературою — творами Тараса Шевченка, Івана Франка та оформив свою ідентичність. Завдяки саме знанням, що набув в Інституті, став учителем української географії в Рідній Школі і тим допомагав собі на прожиток в часі студій права. І тут знову вчувається легке тремтіння в голосі І. Дікура, коли він згадує про ці важкі, без матеріяльних засобів, часи студії у „голодних" тридцятих роках.

Але залізна вдача українського селянина допомагає видержати - і скоро І. Дікур здобуває право практики, як адвокат у Веґревіллі, що розвивається з роками щораз краще. Рівночасно із адвокатською практикою Іван Дікур активно включається в політичне життя Канади, вперше вибраний вже у 1949 році до Палати Репрезентантів, як кандидат з Ліберальної партії виборчої округи Веґревілл і на тому пості залишається до 1957 року.

І саме він, як член Парляменту в Оттаві, є тією рушійною силою, після закінчення Другої світової війни, що виборює право приїзду до Канади членів І УД Української Національної Армії, не дивлячись на спротив членів Парляменту, зокрема жидівського походження. Коли слухаємо як скромно відмічує наш господар цей знаменний успіх, про який багато із нових поселенців навіть не знає, і про свою ролю дорадника міністра закордонних справ у тому часі Лестера Б. Пірсона та працю члена канадської делеґації до Об'єднаних Націй — крадькома подивляємо силу духа та патріотизм нашого піонера. Не диво, що канадці, товариші праці, дали йому псевдо „Залізний українець". Він, у своєму політичному житті стояв завжди в обороні прав іміґрантів і меншостей, а вже зокрема українців. В офіційному журналі канадського Парляменту „Гансард" з датою 13-го червня 1950 року стоїть ясно виписана його заява: „Зачасто в минулому ми мали упередження до людей тому, що вони були іншого кольору, ходили до іншої церкви, походили з іншого кореня, або їхнє прізвище не мало англосаксонського звуку" — і проти того упередження він боровся ціле своє життя.

Однак найбільше часу та енергії І. Дікур посвятив боротьбі за українську справу так в Оттаві, як, опісля, від 1957 року в Едмонтоні, куди переніся з родиною, покинувши політичне життя. Тут він став першим головою впливового та сильного Клюбу українських професіоналістів і промисловців у 1960 році, як також був рушійною силою для встановлення катедри українських студій в університеті Альберти. В 1964 році був іменований головним суддею у Найвищому Суді Північної Альберти і на тому почесному пості він перебув п'ятнадцять років. Тепер Іван Дікур збирає матеріяли до своєї автобіографії та радіє успіхами своїх трьох синів, які усі вибрали також правниче звання як і їхній батько, а один із них сьогодні є посадником Едмонтону.

Ціла велика родина головного судді І. Дікура іде за слідами своїх батьків у любові до української справи, активності в політичному житті Канади у двомовності та свідомості своєї ідентичности.

„Знаєте", — ділиться І. Дікур своїми міркуваннями, — „вдержання української мови є незвичайно важливим чинником, але треба бути реальним, і бути свідомим, що не всі її вдержать. Тому найважливішим є затримати свою українську ідентичність.

— „Але дуже важливо є для нас здобувати собі друзів серед тих, що не знають української мови і тому праці в англійській мові про українців приносять стільки користи", — все це вияснює І. Дікур бездоганною українською мовою та нам мимохіть насувається думка скільки із нашої т.зв. політичної еміґрації буде так говорити в третьому поколінні, як цей „залізний українець".

Коли І. Дікур одержав свій почесний докторат в 1980 році він у слові до інших „ґрадуантів" університету звертав їм увагу, щоб вони не були самозакоханими еґоїстами, які не відчувають обов'язків відносно своєї спільноти." Ці слова були, здається, звернені не лише до студентів але і до цілої нашої спільноти і в нікого не було такого права закликати до виконування своїх обов'язків у спільноті, як саме в Івана Дікура.

Бо він всеціло належить до славного роду українських піонерів, що за словами В. Купченка (до речі, батька дружини І. Дікура) „не корився лукавій долі, що повставав і все змагався і простував до сонця й волі..."

НАУКОВИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ світ запізнено старається висловити признання своєму великому винахідникові, народженому в с. Сміляни (Хорватія) в Юґославії Миколі Теслі (можливо українського походження), і теж дати йому кредит за його епохальні винаходи, що їх частогусто приписується то Едісонові, то Марконі. Це був, — пише у великій статті часопис „Ню Йорк Таймс" з 28-го серпня, якраз Микола Тесля, хто винайшов перше радіо, збудував систему електричного силового розподілу, що його тепер використовують по всьому світі, впровадив змінний струм у промислову електротехніку, винайшов баґатофазний електричний мотор, парову турбіну, що не має лез, і навіть радіо-керовану торпеду та багато чого іншого. „Тесля, несамовитий геній, дістає свою авреолю великости", — пише 'Ню Йорк Таймс', з приводу святкування-відзначування століття з дня його народження, яке обходили науковці в Мартін Марієтта Аероспейс у Денвері, Кольорадо. Святкування очолив інж. Тобі Ґротц, голова Комітету святкування століття Миколи Теслі. Ці урочистості мали місце переважно в Кольорадо, де нобелівський лавреат (1915 рік) і винахідник-геній Тесля працював у своїй лябораторії, створюючи тут велетенські болти штучної блискавки. Винахідник понад 800 винаходів епохального засягу, Микола Тесля допоміг поширити індустріяльну революцію, і це він перший кинув ідею про „Війну зірок" (Star Wars), зразок мілітарного заборола в надземних просторах, поклавши свою нестерту печать на сучасну цивілізацію.

В КАСТЛЕДЕРЗІ, ПІВНІЧНА Ірляндія, вибухли сутички поміж 100 молодими римо-католиками і приблизно таким же числом протестантської молоді, що тривали десь з годину. На місце бійки приїхала поліція, що стріляла в юрбу пластиковими кулями. Обидві групи обкидали поліцію камінням. В той же час в протестантській дільниці Белфесту приблизно 500 молодиків спорудили барикади з-за яких також обкидали поліцію камінням.